

verschijning, dat je het gevoel krijgt een misdaad te begaan. Het idee, ze te vertellen dat je als lid van de Vogelbescherming Noordwijk geen nare dingen zal doen, laat je maar varen.

Een tien minuten later wordt de belangstelling voor iets heel anders gevraagd. Tussen de al bekende geluiden heeft zich een heel ander gemengd. Een hoog schel kriek komt uit een rietveldje in de buurt. Dit is de moeite waard om af te stappen, want hier huizen een stuk of 20 zwarte sterns. Het jonge groen van de krabbescheer dringt juist door de bodem van deze oude veenafgraving heen. Daartussen hebben de zwartjes hun broedplaats gevonden. Een polletje wat bijna droog ligt, is alles wat ze nodig hebben om hun eieren te leggen. Een bodem van wat rotten-de plantendelen dient tot nest.

Weer een paar trappen op de pedalen en weer grutto's, tureluurs, enz. Er valt me iets ongewoons op aan de Friese weilanden. Let maar eens op de bordjes aan de hekken "Verboden toegang, Vogelreservaat, Vogelwacht te X."

De weilenden zien er meestal niet reservaatachtig uit. Even rijst de vraag of er nog meer activiteiten zijn als het ophangen van bordjes, even maar, want waar vind je zulke aantallen weidevogels, misschien in de Zaanstreek, maar verder.....

Op een kruispunt wordt de mogelijkheid aangegeven om "Veenhoop" te bereiken. Nog nooit van gehoord, dus is dit de juiste weg. De gok is niet slecht. Een paar kemphaantjes zoeken vrij dicht langs de weg hun voedsel op een pas gemaaid hooiland. Maar bij nadering vliegen ze op en vallen een eind verder weer neer, voor je de kijker goed en wel aan de ogen hebt. Verderop vraagt een meertje de aandacht. Een hoge ruige rietkraag eromheen vormt een paradijs voor rietgors, snor, rietzanger en kleine karekiet. Je hoort ze zo veelvuldig, dat ze wel haast bij elkaar op schoot lijken te zitten. Een 15 kemphaantjes hebben hier hun kempplaats gevonden en staan er ieder die er oog voor heeft, kleurenblind te maken. Bij hun schijngevechten geven de uitgespreide halskragen den onvermoede kleurenpracht te zien, zwart, kastanje- en lichtbruin, grijs, geel en wit, met alle mogelijke variaties. Dat bij een dergelijk schouwspel de tijd van ondergeschikt belang is, hoeft geen betoog. Maar wanneer een wandelaar de voorstelling wreed komt verstoren, dringt het pas tot je door dat dit stukje al 4½ uur duurt. Het doek is gevallen en met een voldaan gevoel wordt de fiets gekeerd. Pas bij het eerder beschreven kruispunt dringt het tot je door dat de kennis van "Veenhoop" alleen maar uit het kruispunt met dat bordje bestaat.

Maar wie maalt daarom?

D. Passchier

Voorjaarstrek over zee.

Voor alle vogelliefhebbers is het najaar het trekseizoen bij uitstek. Dankzij de ligging van ons land zijn hier in de herfst enorme zwermen trekkende vogels te zien. Daarbij moet niet vergeten worden dat er in de herfst flinke stuwing optreedt langs de gehele Noordzeekust van Denemarken tot Duinkerken. De voorkeursrichting van veel Scandinavische vogels is in ons land ongeveer Z.W. waardoor ze als ze de kust naderen een lichte afwijking verkieszen boven het oversteken naar Engeland.

In het voorjaar is er boven onze streken van stuwing evenwel geen sprake. Van de prachtige zwermen vinken en spreeuwen die de najaarstrek zo aantrekkelijk maken, is in het voorjaar niet veel meer te zien. Behalve het wegvallen van de stuwing, hebben we in het voorjaar ook te maken met het feit, dat veel vogels een andere voorjaarsroute hebben. Zo is de kleine jager voor de strandwandelaar in september en oktober geen

onbekende, maar wie ziet hen in het voorjaar? Een fraai voorbeeld van zo'n andere trekroute is de trek van de grauwe pijlstormvogel. De soort broedt op eilandjes in de zuidhoek van de Atlantische Oceaan en bij Nieuw Zeeland. De populatie van de Atlantische Oceaan vliegt na het broedseizoen eerst langs Brazilië, Cuba, de V.S. en New Foundland en komt terug langs IJsland, Schotland, Ierland en West-Afrika. De populatie van Nieuw Zeeland doet hier niet voor onder. Deze vogels vliegen bijna de hele Stille Oceaan rond!

Trek langs de kust is voor steltlopers en watervogels eigenlijk een vreemd verschijnsel. Het lijkt waarschijnlijk dat het een gemakkelijke route is, om het stuk van Zeeland naar de Wadden in een keer te overbruggen. Bij westenwinden worden meestal maar weinig vogels gezien, maar bij oostenwind is de kans om veel te zien aanmerkelijk groter. Dit is zowel bij voor- als najaarstrek over zee het geval. Veel vogels wagen zich niet al te ver in zee, ook al kunnen ze zwemmen. Bij een afluende wind is het gevaar het zichtbaar contact met de kust te verliezen immers veel groter dan bij een westenwind. Misschien dat er daarom bij een oostenwind meer te zien is dicht onder de kust en dat bij westenwind de trek zich grotendeels aan onze waarneming onttrekt.

Omdat er dit voorjaar vrij geregeld oostenwind was, heb ik wat meer dan voorgaande jaren op de voorjaarstrek gelet. De aantallen en het aantal soorten waren, vooral in mei, verbluffend. Deze aantallen worden maar zelden op de beste dagen in de najaarstrek genoteerd. De voornaamste gegevens vindt u op bijgaande lijst. Alleen de dagen met redelijke trek zijn opgenomen, wat overigens niet wil zeggen dat er elke dag gekeken is. Ook soorten die slechts 1 keer werden gezien, zijn niet genoteerd, te weten: roodkeelduiker, knobbelzwaan, aalscholver, rotgans, wilde eend, bruine kiekendief (4 ex bij elkaar!), drieteenmeeuw, lachstern. Verder was opvallend dat van enkele soorten nog late trek werd waargenomen, waar dit niet vermeld staat in de Avifauna van Nederland. Deze lijst geeft de volgende trekperiodes voor de verschillende soorten:

tot in april	: <u>zomertaling</u>
tot eind april	: <u>slobeend</u>
tot begin mei	: <u>kanoet, bergeend, wintertaling, middelster zaagbek</u>
tot in mei	: <u>zwarte stern, lachstern, tureluur, grauwe gans</u>
tot eind mei	: <u>visdief, noordse stern, drieteenstrandloper, kluut, steenloper, bontbekplevier</u>
tot begin juni	: <u>dwergstern, grote stern, groenpootruiter, zwarte ruiter, zilverplevier</u>

Onderstreept zijn die soorten, waarbij trek werd geconstateerd na de in de Avifauna genoemde periode.

Deze late doortrekkers zijn doorgaans broedvogels van noordelijker gelegen streken. De toendra's zijn pas eind juni geheel sneeuwvrij, soms zelfs nog later. Zo blijven er elk jaar tot in juni duizenden rotganzen in het waddengebied. De afstand tot hun broedgebieden schijnen ze in enkele dagen af te leggen.

Zo zien we dat er langs het strand vrijwel steeds trek waargenomen kan worden, want begin juli komen de eerste sterns en steltlopers al weer langs naar het zuiden.

Zeetrek kan erg tegenvallen. Dagenlang kan het gebeuren dat je alleen wat meeuwen ziet. Maat dan opeens is er een morgen waarop het boven zee een drukte van belang is en waarop je tijd te kort komt om alles te kunnen noteren.

Zoiets moet je een paar keer meegemaakt hebben om een geregeld zee-trekwaarnemer te worden.

Op de bladzijde hiernaast vindt u dan de tabel met de belangrijkste Waarnemingen

J. v. Dijk

soort	10 mrt	30 mrt	31 mrt	2 apr	12 apr	14 apr	15 apr	17 apr	1 mei	2 mei	3 mei	6 mei	7 mei	14 mei	19 mei	3 jun
	13.00 14.00	14.00 14.30	07.00 08.00	07.00 07.30	07.00 08.00	07.30 08.00	07.00 08.00	07.30 08.00	06.30 07.30	06.30 07.30	06.00 07.00	06.00 07.00	06.00 07.00	06.30 08.00	06.30 07.30	06.00 07.00
	NW6	NO6	NO4	NO4	N3	NO4	O4	O4	NO6	NO4	NO5	O5	NO4	NO5	NO5	NO5
fuut					4			3								
Blauwe reiger				4			3									
wintertaling				8	32											2
zomertaling			4	2			2									2
smient	196			3												
slobeend			8	40		4				2				1		3
pijlstaart			90	4			6									
kuifeend								4		2					4	
zwarte zeeëend			1		1		1	50		17	1					
bergeend	1				14					3	26					13
middelste zaagbek					3	6	3				2					
grauwe gans							4									16
scholekster	1			18	18		28	10		22	20	50	52	48	30	49
kluut		1									1					
bontbekplevier		1			1						4			18	1	28
kleine plevier											1	1				
steenloper										4	4		4	47		
goudplevier				12								23	2			
zilverplevier									42	139	10	1		629		2
kievit				20									3			21
tureluur				17	1				9	16	1	3	6	126		36
groenpootruiter									2			3	1	28	2	
zwarte ruiter										1					5	
drieteenstrandloper									4	10						
kanoetstrandloper										5			1	713		
bonte strandloper			12	100					1				1	5		
wulp			2	29	23				7	7	7			8		
regenwulp					1				4	11	11	8	5	5		
grutto			4	5												
rosse grutto					2				68	121	43	1	5	34		
visdief/noordse stern						6	4	8	8	135	128	141	157	37	22	120
grote stern									11	4	8	24	19	12	1	24
dwergstern										2	15	36				
zwarte stern										20	15			4		30
dwergmeeuw											1	1	4			

-o-

Waarnemingen	(februari, maart, april)
roodkeelduiker	2 ex 31-3 over zee, noordwaarts Passchier
	1 ex 7-4 idem, idem idem
fuut	4 ex 12-4 over zee v. Dijk
	3 ex 17-4 idem idem
dodaars	2 ex 23-4 over zee, noordwaarts Passchier
wintertaling	2 ex 8-3 noordwijkerhoek, brug W. v. Duyn
	3 waarn. in maart over zee
	4 waarn. in april boven zee
zomertaling	2 waarn. in maart boven zee
	3 waarn. in april over zee
smient	3 waarn. in maart over zee
	2 waarn. in april boven zee
pijlstaart	1 waarn. voor maart over zee
	3 waarn. voor april boven zee
slobeend	1 en 3 waarn. boven zee, resp maart en apr.
toppereend	4 ex 3-3 boven zee, noordwaarts v. Dijk
kuifeend	25 ex 7-3 Passchier
tafeleend	2 ex 20-3 v. Dijk